

Na izmenjavi je sanjsko, tudi ko ne gre po načrtih

Dijaki in študentje vse bolj odhajajo na prakso in izmenjavo v tujino. "Pozitivnih učinkov je ogromno, minusov praktično ni," pravijo tisti, ki so mednarodno izkušnjo že doživeli

VALENTINA NOVAK

Spoznavanje drugih kultur, izboljšanje znanja tujega jezika, novi prijatelji z vseh koncev sveta in oplemenitenje znanja so le nekatere izmed mnogih prednosti, ki jih na izmenjavah ali praktičnih usposabljanjih v tujini pridobijo študentje in dijaki. "Pobegnesh iz kroga razmišljanja, ki ga spodbujajo profesorji doma. Odprejo se ti povsem novi pogledi na svet, tako s pomočjo učiteljev kot sošolcev," pripoveduje Ana Gabršček, študentka tržnega komuniciranja, ki je trenutno na tretji izmenjavi. V Lundu na Švedskem opravlja magistriraj, izkušnje v tujini pa je pred tem nabirala v Dubrovniku na Hrvaškem in v Mannheimu v Nemčiji. "Ko spoznaš ljudi z vsega sveta, ugotoviš, da smo v osnovi vsi enaki in da so predsodki, stereotipi in posploševanje totalna bedarija," dodaja.

Na Univerzi v Ljubljani je v lanskem študijskem letu na izmenjavo odšlo 1093 študentov, na prakso 400, vsako leto pa se število odhajajočih v tujino zvišuje, pravijo v službi za mednarodno sodelovanje. Pri nas različne oblike študija in usposabljanja izvaja Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (Cmepius). Denimo preko mobilnosti Erasmus+ imajo študentje možnost študijske izmenjave od treh do dvanajst mesecev. Zaposijo lahko tudi za štipendijo, njihova fakulteta pa mora imeti podpisan bilateralni sporazum s fakulteto v državi, kamor želijo iti.

Lažje sklepanje prijateljstev

Študent je na izmenjavi prisiljen v grajenje družbe, prijateljstev in življenja iz nič, s čimer ga izmenjava potisne iz cone udobja. Temu pritrudi Nika Senica, študentka novinarstva, ki je eno leto preživela v Franciji: "Prava študijska izkušnja se je zame zgodila šele na izmenjavi, doma niti ne. Veliko lažje in hitreje sem se vklopila in navezala na kolege," pravi in navede razloge: "Verjetno zato, ker smo bili vsi skupaj vrženi v novi, neznan svet. Ljudje so bolj odprti in lažje se spoprijateljish, razen če si res individualist." Skok iz cone udobja je potreben tudi pri birokratskem urejanju ob odhodu v tujino, iskanju stanovanja in podobnem. "Izuriš se v urejanju življenja nekje drugje. Doma je vse poznano in ni treba narediti mini študije iz vsakdanjih stvari, kot sta nakupovanje ali transport," pripoveduje Ana.

Minus je le beg možganov

Iz podobnih razlogov nabiranje izkušenj v tujini priporočajo tudi dijakom, saj s tem postanejo bolj samostojni, prav tako se jim krepi samozavest. "Veliko dijakov gre takrat prvič v tujino, prvič na letalo ... Naučijo se biti bolj prepuščeni samemu sebi," pravi Urška Slapšak, ki v Cmepiusu skrbi za področje poklicnega izobraževanja in usposabljanja dijakov. Opažajo, da se poveča tudi motivacija za učenje, saj s prakso v tujini vidijo smisel v tem, o čemer se sicer učijo v teoriji. Mednarodne izkušnje izboljšajo poklicne spretnosti, velikokrat pa pri dijakih v tujini izzvenijo na primer vzgojni problemi, ki so jih imeli doma. "Prakso v tujini vidijo kot nagrado ali možnost, ki so jo dobili in pri kateri se morajo zdaj izkazati," pojasni Slapšakova.

Dijaki lahko odidejo v tujino za najmanj dva tedna in maksimalno dvanajst mesecev. Pred odhodom šola izvede vrsto priprav, sestavi individualiziran program za vsakega

dijaka, poišče tudi partnerja, ki mu zagotovi primerno delovno mesto. Dotacija navadno pokrije stroške prakse v tujini – pot, bivanje, prehrano. "Interes je ogromen in imamo skoraj stoo odstotno porabo denarja," še doda Slapšakova. Negativnih lastnosti izmenjav v Cmepiusu ne zaznavajo, izpostavijo le beg možganov, posredno negativno posledico, ko študentu ali dijaku po končani izmenjavi v tujini ponudijo delovno mesto.

V tujini več dodatnih aktivnosti

Če želijo, lahko dijaki in študentje izmenjavo ali prakso vmes odpovejo. Na ljubljanski univerzi je odpovedi za tretjino, najpogosteje ker zainteresirani medtem izgubijo status, ne najdejo delodajalca, ne sestavijo ustreznega sporazuma in nabora predmetov ali zaradi finančne nezmožnosti. Pri dijakih so pogosteje vzroki osebne narave, saj gredo prvič od doma in staršev. "Niso vsi psihološko pripravljene na to. Šola jih poskuša pripraviti, a ni vedno uspešna," razlaga Urška Slapšak. Takih primerov je po njeni oceni zelo malo.

"Vsekakor naj gredo, tudi če niso povsem prepričani – nihče ni prepričan, ko se odpravlja prvič," pa študentom svetuje Ana. "Naj se ne sekirajo preveč, na koncu se vse uredi, tudi če nimaš sanjskega stanovanja ali najboljših predmetov," še pravi. Po njeni trikratni izkušnji se za študente na izmenjavah vedno najde nekdo, ki jim pomaga: "Ljudje so pripravljene tudi kdaj ostati dlje, se dodatno sestati, če koga kaj zanima. Ogromno je aktivnosti – ne samo zabav, ampak tudi kosil, izletov in podobno."

1093

študentov naše najstarejše univerze je lani odšlo na prakso v tujino

Nabiranje izkušenj v tujini priporočajo tudi dijakom, saj s tem postanejo bolj samostojni, prav tako se jim krepi samozavest. Foto: Marko Vanovšek